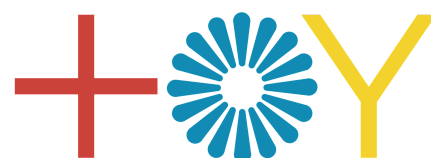

JÁTÉKKÖZPONT HATÁSÉRTÉKELEÉS ÉS SZAKPOLITIKAI AJÁNLÁSOK

Összefoglaló a megvalósításról

FOR INCLUSION

toys to share play to care

Egy sikeres modell megvalósítása és továbbfejlesztése

A Játékközpont a befogadásért egy kétéves projekt (2019 január – 2021 január), amely az International Child Development Initiatives (ICDI) holland civil szervezet korábbi munkájára épül. Pontosabban, a Játékközpont 2017-2019 projekt folytatása.

A Játékközpont a befogadásért konzorcium kilenc európai ország tíz partnerszervezetét foglalja magába.

Az eredeti Játékközpont projekt fejlesztette ki és működtette elsőként a Játékközpontokat, amelyek alacsony küszöbű hozzáférést biztosító, közösségalapú, informális korai fejlesztési központok kisgyermek, és családjaik, valamint a helyi roma és nem roma közösségek tagjai számára. A Játékközpontok játékokat kínálnak kölcsönzésre, ezenkívül fejlesztő és közösségi programokat szerveznek kisgyermeknek és családjaiknak, lehetőséget adnak generációk közötti találkozásokra, és egészében véve, biztonságos és kellemes közösségi teret nyújtanak mindenki számára. A Játékközpont a befogadásért, mint a fenti projekt folytatása, a már meglévő Játékközpontokat veszi kiindulási pontnak és a tapasztalataikra épít a modell továbbfejlesztése érdekében.

[1] Erasmus Plus, Key Action 3 – Társadalmi befogadás és közös értékek.

www.toy4inclusion.eu

[2] www.icdi.nl

CÉLOK:

- További Játékközpontok létrehozása a résztvevő országokban, a már meglévő központok mentorálásával.
- Eljutni más, a peremre szorult és nehezen elérhető közösségekhez is, nem csak a roma közösségekhez.
- Növelni a helyi hatóságok hosszú távú bevonását és elköteleződését.

**16
JÁTÉK-
KÖZPONT**

nyílt 2017 és 2020 között

8 EU ORSZÁG

Horvátország, Magyarország, Olaszország, Letország, Hollandia, Szlovákia, Szlovénia and Törökország

**> 10.000 GYEREK
(30% sérülékeny csoportból)**

**> 5.000 FELNŐTT
(szülők és nagyszülők)**

**> 1.000 SZAKEMBER
(20% sérülékeny csoportból)**

PROJEKTÉRTÉKELÉS

KERETRENDSZER

A Játékközpont a befogadásért egy olyan tanulási projekt, amely gyakorlaton alapuló bizonyítékokkal szolgál a befogadó, közösségi alapú, kisgyermek és családjaik részére nyújtott szolgáltatások fejlesztéséhez és megvalósításához. A projekt tartalmaz egy átfogó adatgyűjteményt, valamint monitoring és értékelési keretet a projekt tapasztalataiból való közös tanulás segítéséhez.

Az értékelési keret három elemből áll:

- *Érintetti térkép: helyi kapacitások és igények kezdeti, majd folyamatos dokumentációja és nyomonkövetése, a Játékközpontok használata, kommunikáció és programok (adatgyűjtési protokollok és eszközök)*
- *Kihasználtság-fókuszú hatásértékelés: a résztvevők tapasztalatainak és véleményének dokumentálása azzal kapcsolatban, hogy mi segíti és mi hátráltatja a változást*
- *A projekt vezetésének és teljesítményének külső értékelése*

KUTATÁSI KÉRDÉSEK

1. Mit jelent önöknek a hatás/változás a befogadó korai fejlesztés témájú kezdeményezések, például a mostani projekt tekintetében? Miben nyilvánul meg? Kinek a körében észlelhető hatás vagy változás?
2. Mit gondol, mi segítheti önt a környezetében működő befogadó korai fejlesztés tevékenységeinek fejlesztésében?
3. Mit gondol, mi nehezítheti a környezetében működő befogadó korai fejlesztés tevékenységeinek fejlesztését?

A kutatási kérdések feldolgozása során az adatgyűjtéshez és elemzéshez kvalitatív módszert használtunk.

“Különböző jövőképek lehetségesek. A küzdelem már nem arról szól, hogy késleltessük, ami bekövetkezik vagy biztosítsuk, hogy valóban megtörténik; újra ki kell találnunk, fel kell fedeznünk a jövőt. Az oktatás pedig elengedhetetlen ehhez.”

Paulo Freire

EREDMÉNYEK: lényeges a kontextus, de a közös keret kulcsfontosságú

A hatásértékelés eredményei azt mutatják, nem meglepő módon, hogy a résztvevők véleménye a változás mibenlétéről szoros kapcsolatban áll az ő saját helyi kontextusukkal és helyzetükkel. Ez teljes összhangban van a Játékközpont a befogadásért átfogó céljával, miszerint fel kell tárni a helyi közösségek lehetőségeit és forrásait ahhoz, hogy a helyi korai fejlesztés igényeit ki lehessen szolgálni. Amennyire a hatás specifikus és helyi jellegű, ugyanannyira specifikusak és helyi jellegűek azok a tényezők is, amelyek segítik vagy hátráltatják a sikert. Ugyanakkor, ha a helyi eredményeket egy tágabb képbe illesztjük, lehetővé válik a közös vonások és irányok feltérképezése. A hatásnak mi három dimenzióját azonosítottuk.

1

ÉRTÉKEK

Átfogó értékek, mint például a **társadalmi kohézió**, mint közös cél, az egyének és közösségek támogatása és **képessé tévése**, és a gyermekek egyéni és közösségi **identitásának** elismerése, tisztelete és megerősítése.

2

KAPCSOLATOK (külső és belső)

Először is, **a gyermekekkel és szüleikkel való jó kapcsolat** kiépítése (nem pedig a program 'végrehajtása) kulcsfontosságú minden Játékközpont sikerében. Ez az a fontos tényező, amely lehetővé teszi a **differenciálást**, mert **bevonja a gyermekeket, a családokat és a helyi közösséget** a Játékközpont a befogadásért modell helyi interpretálásába.

Ezen kívül ugyanolyan fontos, hogy a program középpontba helyezze az (ntézményi vagy egyéni résztvevők közötti kapcsolattartás támogatását az adott térségben. A Játékközpontoknak azon képessége, hogy **össze tudnak kapcsolódni például a helyi iskolákkal, a már meglévő szolgáltatásokkal és megyei hivatalokkal**, azzal a közös céllal, hogy eljussanak a peremre szorult gyermekekhez is, a Központok **fenntarthatóságának** kulcstényezője.

3

STRUKTÚRÁK

A struktúrákban való gondolkodás szerves része annak a megközelítésnek, amelyet közös értékek irányítanak, és a másokkal való kapcsolatok formálnak. A Játékközpont a befogadásért esetében **két olyan szerkezeti elemet** találtunk, amelyek hozzájárulnak mind a Játékközpontok, mind a projekt egészének sikeréhez.

Az első, **a szakmai struktúrák felismerése és megértése** egyéni és projektszinten, a Játékközponton belül és kívül is. Ez azzal kezdődik, hogy a résztvevők felismerik saját kompetenciáikat a korai fejlesztés és a közösségszervezés területén (egy informális korai fejlesztés közeg nem jelenti azt, hogy kevésbé szakmai). Kiterjesztik azoknak a szakembereknek, és résztvevőknek a szakmai szükségleteinek, gyakorlatainak, potenciáljának és akadályainak a felismerését, megértését, akik a Játékközponton kívül vannak, de kulcsfontosságú szerepet játszanak azok sikerességében.

A második az, hogy mind helyi szinten, mind pedig a Játékközpont a befogadásért projekt általános szintjén kérdések merülnek fel azzal kapcsolatban, **hol helyezhető el a korai fejlesztés a hivatalos oktatási rendszer viszonylatában**. Kulcsfontosságú tényezőnek mutatkozik a Játékközpontok azon képessége, hogy mennyire tudják világosan definiálni önmagukat mint informális közeget, ugyanakkor mennyire képesek kötni a tevékenységüket a kötelező oktatási rendszerhez: **előkészítés, átmenet az intézmények között, beiratkozás, visszatartás, tanulási teljesítmény**.

Összegzésképpen elmondható, hogy **a Játékközpont a befogadásért elősegíti a változást a közös értékek és orientációk mentén, melyeket különböző módon és különböző kontextusokban interpretálnak és ültetnek át a gyakorlatba**.

A túlnyomó többségében pozitív helyi tapasztalatok ellenére a résztvevők számos akadályt soroltak fel. Azt a jelzést kaptuk tőlük, hogy a változást az alábbi tényezők nehezítik:

- **Bizalomhiány:** a peremre szorult közösségek nem bíznak pl.a szakemberekben, a hivatalokban, és egészében véve az államban.
- **Nem világosak a célok:** pl. a specifikus (helyi) és az általános (projekt szint) célok, és hogy milyen szintű formális tanulásnak kell megvalósulnia az informális Játékközpont keretein belül, vagy a különböző háttérrel rendelkező szakemberek és hivatalok között.
- **Elérés hiánya:** pl.a Játékkuckó személyzete hogyan jusson el a különböző településeken lakó közösségekhez. Még nagyobb gond a peremre szorult gyermekek és családjaik hozzáférése az utazáshoz, szolgáltatásokhoz, tisztálkodáshoz.
- **Forráshiány:** a legfontosabb feladat fenntarthatóvá tenni a Játékközpontokat a projekt befejezése után is, emellett biztosítani kell a működésüket krízisek és fennakadások idején is, mint például a jelengi covid-19 pandémia alatt.

Irányelvek és ajánlások: tanuljunk a projektből, hogy alulról jövő, kompetens rendszereket építhessünk

Sokat tanulhatunk a **Játékközpont a befogadásért** projekt tapasztalataiból. Egy olyan központi kihívás körül forognak ezek, amely egyúttal lehetőséget kínál a források hatékonyabb felhasználására helyi, nemzeti, és EU szinten is.

A hatásértékelésből a következő központi kérdés fakad:

Hogyan tudjuk továbbfejleszteni a közös értékeket, ismereteket és gyakorlatokat úgy, hogy közben átvesszük és megerősítjük a különböző helyi kreatív újításokat és a közös keret interpretációit?

Szükség van koncepcióbeli és gyakorlati váltásra: ne azokról az irányelvekről beszéljünk, melyek a programok hagyományos megvalósítását célozzák, hanem olyanokról, amelyek lehetővé teszik, hogy a programot a helyi körülményekhez igazítsuk, a résztvevők igényei szerint, gondolunk itt legfőképp a korai fejlesztés szakembereire, a gyermekek, családok, és a helyi közösség tagjaira. Ez a nézőpontváltás túlmutat a helyi projektek finanszírozásának szükségességén. Olyan **irányítási és döntéshozói rendszereket igényel** és lehetőségeket nyit meg, amelyeket arra hoztak létre, hogy folyamatosan és szisztematikusan lehessen tanulni a különböző helyi gyakorlatok tapasztalataiból, ugyanakkor ezeket a tapasztalatokat tudják arra használni, hogy kritikusan megkérdőjelezzék és újrakalibrálják az átfogó irányelvek céljait és módszereit. Ilyen kontextusban a döntéshozatal nem lineáris, hanem **ciklikus** lesz ('felülről-lefelé' kontra 'alulról-fölfelé'). **Az irányítás fogalmát inkább belsőként mint külsőként fogják értelmezni**; a folyamatba beletartozik mindenki (gyermekek, családok, közösségek, korai fejlesztő szakemberek), akik megsegítésére a program irányul.

Arra törekszünk, hogy segítsük az alulról szerveződő kompetens rendszerek fejlődését.

Az irányelv ajánlások, melyeket a **Játékközpont a befogadásért** programból merítettünk, olyan törekvéseket és célokat fogalmaznak meg, melyek az alulról szerveződő kompetens rendszerek fejlődését segítik.

Ezek a rendszerek a gyermekek, családjaik, a közösség, és végső soron az egész társadalom érdekeit szolgálják.

Jelen beszámolónkban három szinten mutatjuk be ezeket: **helyi, országos és európai szinten**. Minden szintnek megvannak a sajátos igényei, ezért szintenként eltérhetnek, ugyanakkor az egyes szintek összekapcsolódnak és támaszkodnak egymásra, hiszen együtt segítik a rendszert.

A beszámoló ajánlásai a projekt hatásértékeléséből gyűjtött adatok elemzésén alapulnak. Ugyanakkor kapcsolódnak azokhoz az irányelv ajánlásokhoz is, amelyeket az elmúlt két évtized projektjeinek jelentős mennyiségű kutatási eredményiből merítettünk. Léteznek központi irányelv ajánlások; ezek a beszámolónk összes irányelv ajánlásaira érvényesek.

HELYI SZINT

Teret kell biztosítani a szisztematikus, párbeszédre alapuló, szektorok közötti találkozókhoz a résztvevők számára: a közösség tagjainak, a sokféle háttérből érkező szakembereknek, politikai és más döntéshozóknak.

ORSZÁGOS SZINT

Ugyanolyan erős támogatást kell kapjanak a regionális és helyi demokráciának, mint amelyet nemzeti szinten nyújtanak (irányelvek, stratégiák, stb.)

EURÓPAI SZINT

Kezdeményező és belső vezetői szerepet kell vállalni a tagországok irányába, és külső irányítást a nemzetközi szervezetek és fórumok irányában (pl. OECD, G20)

JÁTÉKközpont a befogadásért (TOY to Share Play to Care) projekt, 2019-2021

Kiadás dátuma: 2021. január

Szerzők: Mathias Urban, Gillian Lake, Geraldine French, Fiona Giblin, Thérèse Farrell (Early Childhood Research Centre, Dublin City University)

Kiadványterv: Giulia Cortellesi

Ajánlott szakirodalom: Urban, M. et al (2021) TOY for Inclusion Impact evaluation and policy recommendations. Executive summary. Dublin: ECRC

A teljes kutatási jelentés ezen a [linken](http://www.toy4inclusion.eu) elérhető.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Ezt a kiadványt az Európai Unió Erasmus + programja (KA3) és a Nyílt Társadalom Alapítványa (OSF) finanszírozták. A kiadvány tartalma kizárólag a projekt partnereinek felelőssége, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió vagy az OSF álláspontját.

www.toy4inclusion.eu

